

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **Obec Sebranice**, se sídlem Sebranice č. p. 30, zastoupené Mgr. Janou Zwyrtek Hamplovou, advokátkou se sídlem Olomoucká 36, Mohelnice, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství v Brně ze dne 2. 5. 2014, č. j. 11066/14/5000-24700-202129, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 4. 11. 2014, č. j. 52 Af 23/2014 – 30,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 4. 11. 2014, č. j. 52 Af 23/2014 - 30, **se z r u š u j e**.
- II. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 2. 5. 2014, č. j. 11066/14/5000-24700-202129, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je **p o v i n e n** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 20.342 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky Mgr. Jany Zwyrtek Hamplové.

O d ů v o d n ě n í :

- I. Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil platební výměr Finančního úřadu pro Pardubický kraj ze dne 23. 1. 2014, č. j. 71067/14/2800-04704-603473, vyměřující žalobkyni penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně ve výši 1.957.000 Kč. Penále činilo částku 1.104.098 Kč.

[2] V odůvodnění rozhodnutí žalovaný konstatoval, že základem pro výpočet penále byla částka 1.957.000 Kč. Žalobkyně měla pochybit tím, že využila prostředky určené rozhodnutím o poskytnutí dotace za účelem výstavby bytů na výstavbu parkoviště. Správce daně neuznal argument, že se jedná o povinnost vyplývající ze stavebních předpisů, neboť ani takováto okolnost žalobkyni neopravňovala k využití dotace ke stavbě objektů jiných než v rozhodnutí o dotaci schválených. Žalovaný dospěl k názoru, že žalobkyně porušila rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) s odkazem na § 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). V důsledku uvedeného uložil žalobkyni povinnost provést odvod za porušení rozpočtové kázně dle § 44a odst. 3 písm. a) a § 44a odst. 4 písm. c) rozpočtových pravidel v celkové výši 1.957.000 Kč. Žalovaný uložil odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši celé poskytnuté dotace.

[3] Žalovaný odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu, zdůraznil, že při výpočtu penále je základem částka opožděně odvedená (uhrazená) do státního rozpočtu. Ta byla žalobkyni pravomocně stanovena rozhodnutím; z této částky je pak matematicky odvozena výše penále. Penále bylo vypočteno správně, v odpovídající výši a za relevantní dobu.

[4] Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích žalobu zamítl. V odůvodnění rozsudku s ohledem na totožnost žalobní argumentace s obsahem odvolání plně odkázal na žalobou napadené rozhodnutí, kde se žalovaný dostatečně vypořádal se všemi námitkami. Krajský soud poukázal na obsahovou nedostatečnost žalobního tvrzení, neboť žalobkyně upřela svoji pozornost na rozhodnutí o doměření odvodu a opakovaně tvrdí, že jí neměla být uložena povinnost odvodu a tedy ani není povinna hradit žádné penále.

II. Stručné shrnutí základních argumentů uvedených v kasační stížnosti a ve vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Konstatovala, že v posuzované věci nedošlo k porušení dotačních pravidel; i kdyby tomu tak bylo, nemohlo se jednat o porušení způsobující takové následky, jaké dovodil žalovaný. Stěžovatelka zejména namítala, že nebylo řádně vyhodnoceno, o jaký druh porušení se jednalo, jak bylo závažné, z jakých důvodů k němu došlo, s jakými faktickými dopady bylo spojeno, a dále že nebylo přihlédnuto k naplnění účelu dotace. Uvedenou sankci shledala příliš přísnou, neboť žalovaný, ani krajský soud vůbec neakcentovali účel a smysl poskytnuté dotace a její faktické využití. Poznamenala, že účel i obsah dotace byly splněny. Stěžovatelka dále krajskému soudu i správním orgánům vytýkala příliš formalistický výklad norem. Zopakovala, že pravidla použití dotace dodržela, neporušila je, neměla jí tedy být

povinnost odvodu vůbec uložena a neměla jí proto být uložena ani povinnost úhrady penále. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poznamenal, že je mu známo, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudkem vydaným ve věci vedené pod sp. zn. 4 As 215/2014 rozhodnutí žalovaného o uložení povinnosti odvodu za porušení rozpočtové kázně a odkázal na § 2 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, podle něhož penále sleduje osud daně.

III. Právní názor Nejvyššího správního soudu

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud nepřihlédl k těm námitkám, které se týkají zákonnosti rozhodnutí stěžovatele o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně. Tyto námitky musí stěžovatel uplatnit v soudním řízení, jehož předmětem je rozhodnutí o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně. Jak je známo soudu z jeho úřední činnosti, stěžovatel tyto námitky uplatnil v kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ze dne 9. 10. 2014, č. j. 52 Af 4/2014 – 45, vedené před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 4 As 215/2014. Nejvyšší správní soud již v této věci rozhodl rozsudkem ze dne 5. 12. 2014. Rozsudek nabyl právní moci dne 19. 12. 2014.

[9] Předmětem tohoto řízení je rozhodnutí o předepsání penále za nesplnění povinnosti provést včas odvod za porušení rozpočtové kázně. Jedná se o příslušenství daně, které sleduje osud daně samotné (§ 2 odst. 5 daňového řádu; ve smyslu § 2 odst. 3 písm. b) daňového řádu se rozumí daní i odvod za porušení rozpočtové kázně).

[10] Rozsah přezkumu platebního výměru na penále odvolacím orgánem je limitován, což ostatně platí i pro přezkum soudní – viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2005, č. j. 1 Afs 137/2004 – 62. V tomto rozsudku vymezený rozsah přezkumu platebního výměru, kterým se sděluje penále, se aplikuje i v případě daní (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2007, č. j. 5 Afs 136/2006 – 60). Uvedené podmínky se samozřejmě zkoumají na podkladě příslušného právního předpisu.

[11] V tomto případě se jedná o § 44a odst. 8 rozpočtových pravidlech, v účinném znění, dle něhož se penále počítá ode dne následujícího po dni, kdy došlo k porušení rozpočtové kázně, do dne, kdy byly prostředky odvedeny, a činí 1 promile z částky odvodu za každý den, nejvýše však do výše samotného odvodu. Žalovaný ani soud se tak v řízení o opravném prostředku nezabývají námitkami směřujícími proti samotnému uložení odvodu. Lze však uplatnit námitky, že penále nemělo být předepsáno vůbec, či v jiné výši (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2007, č. j. 2 Afs 30/2007 – 68). To činí opakovaně stěžovatelka; je přesvědčena, že rozpočtovou kázeň neporušila a proto jí ani nemohla být uložena povinnost zpětného odvodu finančních prostředků a už vůbec ne povinnost platby penále za pozdní odvod peněžních prostředků.

[12] Jak je uvedeno shora, Nejvyšší správní soud zrušil rozsudkem ze dne 5. 12. 2014, č. j. 4 As 215/2014 – 40, který nabyt právní moci dne 19. 12. 2014, jednak rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 9. 10. 2014, č. j. 52 Af 5/2014 – 45, ale rovněž i rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 17. 1. 2014, č. j. 1295/14/5000-24700-202129 o odvolání žalobkyně proti platebnímu výměru, kterým jí byl uložen odvod za porušení rozpočtové kázně.

[13] V době, kdy Nejvyšší správní soud rozhoduje o kasační stížnosti ve věci penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně, již tedy neexistuje základ pro výpočet penále; rozhodnutí žalovaného o odvolání žalobkyně proti platebnímu výměru o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně bylo totiž zrušeno. Penále, jakožto příslušenství daně, sleduje osud daně samotné (odvodu za porušení rozpočtové kázně). Neexistuje-li tedy samotná daňová povinnost, nemůže existovat ani penále, které je s ní spojeno a sleduje její osud.

[14] V rozsudku č. j. 2 Afs 30/2007 - 68 se zdejší soud vyslovil k otázce, zda může soud s ohledem na § 75 odst. 1 s. ř. s. vzít v úvahu skutečnosti, ke kterým došlo až po vydání rozhodnutí žalovaného: *„Může-li totiž soud v řízení dokazovat (§ 77 s. ř. s.), pak ve svém rozhodnutí vychází z původních i nových zjištění. Důkazem v řízení o přezkumu penalizačních rozhodnutí jistě je platební výměr, od něhož je penále odvozeno. Dokazovat přitom není třeba skutečností, které jsou soudu známy z jeho činnosti (§ 121 o. s. ř., § 64 s. ř. s.). Pokud soud v řízení, jehož předmětem byla zákonnost rozhodnutí na penále, zjistil (a v daném případě o tom není pochyb), že rozhodnutí žalovaného o odvolání proti dodatečným platebním výměrům na daň byla pravomocně zrušena, mohl z toho vycházet.“*

[15] Soud tedy shrnuje, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 9. 10. 2014, č. j. 52 Af 5/2014 – 45, ale rovněž i rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 17. 1. 2014, č. j. 1295/14/5000-24700-202129 (o stanovení povinnosti odvodu za porušení rozpočtové kázně) Nejvyšší správní soud zrušil v řízení o kasační stížnosti žalobkyně vedené zde pod sp. zn. 4 As 215/2014, nemůže tedy obstát ani penále, které je matematicky odvozeno právě z částky (stanoveného) povinného odvodu a počtu dnů jeho opožděného vrácení. Protože penále jako příslušenství daně sleduje osud daně samotné, Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu ve věci penále. Ten totiž samostatně, nezávisle na rozhodnutí o dani samotné, neobstojí. K rozsudku č. j. 4 As 215/2014 – 40 soud přihlédl, aniž by bylo nutno provádět dokazování, neboť se jedná o skutečnost známou soudu z jeho úřední činnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 30/2007 – 68), která je současně známa též oběma účastníkům řízení. Ze stejného důvodu soud zrušil rozhodnutí žalovaného č. j. 11066/14/5000-24700-202129. Povaha věci umožňuje, aby Nejvyšší správní soud o žalobě sám rozhodl a podle § 110 odst. 2 písm. a), § 78 odst. 1 a odst. 4 s. ř. s. současně se zrušením napadeného rozsudku zrušil pro nezákonnost také rozhodnutí žalovaného o odvolání a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je žalovaný v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. použitého přiměřeně podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[16] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. „[r]ozhodl-li Nejvyšší správní soud současně o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.“

[17] O náhradě nákladů řízení před Krajským soudem v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích a řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že stěžovatelka má vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložila, neboť měla ve věci plný úspěch (§ 60 odst. 1 věty první za použití § 120 s. ř. s.). Důvodně vynaložené náklady řízení tvoří zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč, za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč a dále odměna za zastupování advokátem.

[18] Odměna za zastupování byla určena podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, a to za úkony učiněné zástupkyní stěžovatelky v řízení u krajského soudu [převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu a písemné podání ve věci samé (žaloba) podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a v řízení o kasační stížnosti [písemné podání ve věci samé (kasační stížnost) podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za každý z těchto 3 úkonů právní služby náleží žalobkyni odměna ve výši 3.100 Kč, celkem 9.300 Kč. Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za každý z uvedených tří úkonů, celkem 900 Kč. Zástupkyně stěžovatelky prokázala, že je plátcem DPH, proto součást nákladů tvoří rovněž tato daň ve výši 2.142 Kč, tj. 21 % z částky 10.200 Kč. Celkové důvodně vynaložené náklady stěžovatelky tak činí 20.342 Kč.

[19] Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud uložil procesně neúspěšnému žalovanému povinnost zaplatit úspěšné stěžovatelce na náhradě nákladů řízení částku ve výši 20.342 Kč k rukám její zástupkyně. Ke splnění této povinnosti stanovil soud přiměřenou lhůtu 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. ledna 2015

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu